

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Економіка підприємництва

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА

варіативної навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму 6.030601 Менеджмент

(шифр і назва напряму)

спеціальності _____

(шифр і назва спеціальності)

(Шифр за ОПП _____)

2014 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

(повне найменування вищого навчального закладу)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к.ек.н., професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності та фінансів Власова Н.О.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету Бізнесу та фінансів

«30» серпня 2014 року, протокол № 1

Програма вивчення навчальної дисципліни «Економіка підприємництва» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напрямку «6.030601 Менеджмент».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є виробничі відносини у системі господарської діяльності підприємницьких структур.

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Економіка підприємництва» ґрунтується на знанні дисципліни «Економічна теорія» і тісно пов'язаний з дисципліною «Статистика». Успішне оволодіння курсом «Економіка підприємництва» сприяє засвоєнню дисциплін «Економіка і фінанси підприємств», «Менеджмент і адміністрування» «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства», «Маркетинг».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Економічна природа, зовнішні умови, основні моделі та ресурсне забезпечення підприємницької діяльності.
2. Функціональне забезпечення (організація, планування) та ефективність підприємницької діяльності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Економіка підприємництва» є формування у студентів сучасного економічного мислення і спеціальних знань про базові поняття щодо здійснення підприємницької діяльності в сучасних умовах.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Економіка підприємництва» є розуміння сутності, принципів, форм та видів підприємницької діяльності; усвідомлення передумов та організаційно-правових основ підприємницької діяльності на Україні; оволодіння методами, організаційно-економічними механізмами та інструментами здійснення підприємницької діяльності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: сутнісні характеристики та особливості підприємницької діяльності як форми господарювання; економічні та організаційно-правові передумови здійснення підприємницької діяльності на Україні; особливості окремих форм та видів підприємницької діяльності на Україні; основні економічні механізми та методи здійснення підприємницької діяльності.

вміти: орієнтуватися в нормативно-правовій базі з підприємницької діяльності на Україні; обґрунтовувати вибір виду та форми підприємницької діяльності; визначати галузь, цілі й завдання діяльності суб'єкту підприємництва;

розраховувати загальні показники ефективності діяльності та використання окремих ресурсів; проводити економічний аналіз основних напрямів діяльності; розробляти основні розділи бізнес-планів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 години/5,0 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Економічна природа, зовнішні умови, основні моделі та ресурсне забезпечення підприємницької діяльності

ВСТУП. Предмет, мета та завдання курсу «Економіка підприємництва»

ТЕМА 1. Економічна природа підприємництва

- 1.1. Підприємництво як соціально-особистісна, організаційно-управлінська та економічна діяльність.
- 1.2. Природа підприємницького доходу та ризик як ключовий аспект підприємництва.
- 1.3. Інноваційність підприємницької діяльності.

ТЕМА 2. Суб'єкти підприємництва як економічні системи

- 2.1. Зовнішнє середовище функціонування суб'єктів підприємницької діяльності.
- 2.2. Ринкові механізми регулювання.
- 2.3. Державне регулювання підприємницької діяльності.
- 2.4. Внутрішнє середовище суб'єктів підприємництва.
- 2.5. Підприємницький тип відтворення.

ТЕМА 3. Види та форми підприємницької діяльності

- 3.1. Види підприємницької діяльності.
- 3.2. Організаційно-правові форми підприємництва.
- 3.3. Організаційно-економічні форми підприємництва.
- 3.4. Особливості малого бізнесу.
- 3.5. Підприємства як форма підприємницької діяльності.
- 3.6. Мережеві форми організації підприємництва.

ТЕМА 4. Створення та організація діяльності суб'єктів підприємництва

- 4.1. Реєстрація та ліцензування підприємницької діяльності.

- 4.2. Організація діяльності суб'єктів підприємництва.
- 4.3. Організаційна структура.

ТЕМА 5. Ресурси підприємницької діяльності

- 5.1. Необоротні активи та джерела їх формування.
- 5.2. Оборотні активи та джерела їх формування.
- 5.3. Трудові ресурси суб'єктів підприємництва.
- 5.4. Ефективність залучення та використання ресурсів.

ТЕМА 6. Результати підприємницької діяльності

- 6.1. Виробництво та реалізація продукції, товарів й послуг.
- 6.2. Доходи та витрати суб'єктів підприємництва.
- 6.3. Прибуток та рентабельність підприємницької діяльності.
- 6.4. Фактори, що визначають результати підприємницької діяльності.

Змістовий модуль 2

Функціональне забезпечення (організація, планування) та ефективність підприємницької діяльності

ТЕМА 7. Підприємництво як процес

- 7.1. Стадії підприємницького процесу.
- 7.2. Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища суб'єкту підприємництва.
- 7.3. Визначення підприємницької ідеї та цілей діяльності суб'єкту підприємництва.

ТЕМА 8. Бізнес-планування – інструмент підприємництва

- 8.1. Состав та цінність бізнес-плану.
- 8.2. Інформаційне забезпечення обґрунтування бізнес-плану.
- 8.3. Розробка бізнес-плану.
- 8.4. Реалізація бізнес-плану.

ТЕМА 9. Інвестиції як джерело розвитку суб'єктів підприємницької діяльності

- 9.1. Розвиток як об'єктивна умова довгострокового існування суб'єктів підприємництва: напрями та фактори.
- 9.2. Джерела розвитку. Інвестиції: сутність, види та ефективність.

9.3. Інноваційний розвиток суб'єктів підприємництва: сутність та основні напрями.

ТЕМА 10. Ризики підприємницької діяльності та засоби їх зменшення

10.1. Поняття та класифікація економічних ризиків.

10.2. Фактори ризику.

10.3. Страхування та основні засоби зменшення ризиків.

ТЕМА 11. Процедура банкрутства суб'єктів підприємництва

11. 1. Чинники банкрутства.

11.2. Процедура банкрутства.

11.3. Зовнішнє управління та санація.

11.4. Примусова та добровільна ліквідація.

3. Рекомендована література

1. Господарський Кодекс України от 16.01.2003, № 436-IV : Редакція від 19.01.2012. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws>

2. Законодавча база України про підприємництво. Офіційний сайт Держком-підприємництва. – Режим даступу : <http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/publish>

3. Класифікатор видів економічної діяльності (КВЕД) ДК 009:2005, ДК 009:2010. – Режим доступу : <http://search.ligazakon.ua>

4. Класифікатор організаційно-правових форм господарювання ДК 002:2004. - Режим доступу : <http://search.ligazakon.ua>

5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (Редакція станом на 03.02.2013... [Електронний ресурс].- Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/2755-VI>

6. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show755-15>

7. Про інвестиційну діяльність (із змінами) : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII (Редакція станом на 06.12.2012. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>

8. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України від 31.01.2012. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/1_doc2nsf/link1/JF73M001.html

9. Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення бізнес-плану підприємств : Наказ Міністерства економіки від 06.09.2006 № 290. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id

10. Гой І. В. Підприємництво : навч. посіб. / І. В. Гой, Т. П. Смелянська – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 368 с.

11. Економіка виробничого підприємництва : навч. посібник / Й. М. Петрович [й ін.] ; ред. Й. М. Петрович. - 3-тє вид., вип. - Київ : Знання, 2002. - 405 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: диференційний залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання: тематичні тестування, тематичні письмові самостійні роботи, модульні контрольні роботи, усне опитування, усні доповіді, домашні завдання, курсова робота.